ఉన్నత విద్యకు ఊతమేదీ?

BB-13-Mar-2006

జయప్రకాష్ నారాయణ్
(రచయిత లోక్‌సత్తా, 'ఓట్ ఇండియా'ల సమన్వయకర్త)

ఎనిమిది శాతంగా ఉన్న వృద్ధిరేటు; అణురంగంలో సహకారంపై భారత్-అమెరికా మధ్య కుదిరిన ఒప్పందం, తద్వారా ఇండియాకు అగ్రరాజ్యంగా హోదా లభించగలదన్న భావన- వీటితో ఆనందపారవశ్యంలో మునిగితే లుతున్న మనం, ముమ్ముందు ఎదురుకాగల పెను సవాళ్లపైనా, మనం అందిపుచ్చుకోగల అవకాశాలపైనా దృష్టి సారించడం లేదు. అలా మనం పట్టించుకోని విషయాల్లో ఉన్నత విద్యారంగం ఒకటి. తమ పిల్లల ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తుకోసం ఎంత పెద్దమొత్తంలోనైనా ఖర్చుపెట్టడానికి వారి తల్లిదండ్రులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఇదివరకెన్నడూ లేని రీతిలో నేటి యువతరం విద్యార్జన పట్ల ఎంతో మక్కువ కనబరుస్తోంది. చదువుకోసం ఎంతగానో శ్రమిస్తోంది. విద్యకు, విజ్ఞానానికి సమాజం పెద్దపీట వేస్తూనే ఉంది. పరిస్థితులు ఇంత సానుకూలంగా ఉన్నా మనదేశంలో ఉన్నత విద్యారంగం పెను సంక్షోభంలో చిక్కుకుని సతమతమవుతోంది.

క్షీణిస్తున్న ప్రమాణాలు

ఇప్పటికీ మనం కాలం చెల్లిన పరీక్షా విధానాన్నే పట్టుకు వేలాడుతున్నాం. విద్యార్థుల్లో విశ్లేషణాత్మక దృక్పథాన్ని, సృజనాత్మకశక్తిని, తమ విజ్ఞానాన్ని నిత్యజీవితంలో అన్వయింపజేయగల సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడానికి బదులు... విద్యార్థులకు యాంత్రికంగా బోధించడం, వారి జ్ఞాపకశక్తిని పరీక్షించడం వంటివాటికే ప్రాధాన్యమిస్తున్నాం. పాఠ్యాంశాల ప్రణాళిక విషయానికొస్తే అదెంతో కఠినంగా ఉంటోంది. తమకేది కావాలో ఎంచుకునే స్వేచ్ఛకానీ, ప్రయోగాలు చేయడానికి కానీ విద్యార్థులకు అది వీలు కల్పించడం లేదు. పట్టభద్రస్థాయికి కింది అంచె (అండర్ గ్రాడ్యుయేట్) విద్యను బోధించే బాధ్యతనుంచి విశ్వవిద్యాలయాలు తప్పుకొంటున్నాయి. వందల సంఖ్యలో తమకు 'అనుబంధితమైన కళాశాలల' భారంతో అవి కుంగిపోతున్నాయి. వృత్తి విద్యా కళాశాలలు లెక్కకు మిక్కిలిగా వెలుస్తుండటంతో- అధ్యాపకులకు కొరత ఏర్పడింది. పర్యవసానంగా వాటిలో బోధనపరంగా నాణ్యత కొరవడింది. ఈ కళాశాలలను నియంత్రించే సంస్థల్లో అవినీతి పెచ్చుపెరిగింది. ఉన్నత విద్యారంగంలో నెలకొన్న ఈ సంక్షోభాన్ని పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు అంతంతమాత్రమే. పరిస్థితిని చక్కదిద్దేందుకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నాలూ సరైన దిశలో సాగడం లేదు. స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో 0.45 శాతాన్ని మాత్రమే మన దేశంలో ఉన్నత విద్యపై ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తోంది. పాఠశాల విద్యకు ప్రభుత్వం అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలనడంలో సందేహంలేదు. అయితే- డిమాండ్‌కు దీటుగా ఉన్నత విద్యారంగానికి అవసరమైన మౌలిక వసతులను ప్రభుత్వం సమకూర్చలేకపోతోంది. ఫలితంగా- గిరాకీ ఎక్కువగా ఉన్న వైద్యం, ఇంజినీరింగ్ వంటి కోర్సుల బోధన కోసం లాభార్జనే ధ్యేయంగాగల ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థలు పుట్టుకొచ్చాయి. ప్రభుత్వ వైఫల్యం కారణంగా విద్యారంగం ఇలా యథేచ్ఛగా ప్రైవేట్‌పరం కావడంతో- మధ్యతరగతికి చెందిన విద్యార్థులు ప్రభుత్వ విద్యావ్యవస్థకు దూరమయ్యారు. వారు ప్రైవేట్ విద్యపట్ల మొగ్గుచూపడంతో- ఉన్నత విద్యను అందించాల్సిన తన బాధ్యత నుంచి తప్పించుకునే మార్గం ప్రభుత్వానికి మరింత సుగమమైంది. ఇక ప్రైవేట్ విద్య విషయానికొస్తే- దానిపై అర్థవంతమైన, సక్రమమైన నియంత్రణా లేదు. అది అసలు సిసలు పోటీతత్వాన్ని పెంపొందించడానికి దోహదపడే విధంగానూ లేదు. ఉన్నత విద్య ప్రైవేటీకరణ ఎక్కువగా ప్రభుత్వ విచక్షణాధికారాలపైనే ఆధారపడి ఉంటోంది.

ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థలకు అనుమతి ఇచ్చే విషయంలో రాజకీయ నాయకులు, ప్రభుత్వ ఉన్నతాధికారులు, అఖిల భారత సాంకేతిక విద్యామండలి (ఎ.ఐ.సి.టి.ఇ), భారత వైద్యమండలి (ఎం.సి.ఐ) వంటి నియంత్రణ సంస్థలు- తమకు ఇష్టమైన వారికి ప్రాముఖ్యమివ్వడం, తమ సొంత లాభం చూసుకోవడం పరిపాటిగా మారింది.

సమగ్ర సంస్కరణలు అవసరం

ఉన్నత విద్యారంగానికి నిధులు సమకూర్చడంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలకు పరిష్కార మార్గాలను కనుగొనే క్రమంలో మనం ప్రధానంగా గ్రహించాల్సిన వాస్తవాల్లో- సత్ప్రమాణాలతో కూడిన నాణ్యమైన ఉన్నత విద్య కోసం ఇక్కడి విద్యార్థులు ఎంతగానో తపిస్తున్నారన్నది మొదటిది. మధ్యతరగతికి, సంపన్నవర్గాలకు చెందిన ఎంతోమంది ప్రతిభావంతులు చక్కని విద్యను అభ్యసించాలన్న ఆకాంక్షతో విదేశాలకు వెళుతున్నారు. విదేశాల్లో వారు చదువుకోసం రెండువందల కోట్ల డాలర్లను వ్యయం చేస్తున్నారని అంచనా. ఇక్కడ ఉన్న పలు విశ్వవిద్యాలయాలకంటే- అమెరికా, బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియా, జర్మనీలలోని ఓ మోస్తరు విశ్వవిద్యాలయాలు సైతం వారికి చక్కని విద్యావకాశాలు కల్పిస్తున్నాయి. అవసరాలకు తగిన రీతిలో ఇక్కడ విద్యావకాశాలు లభించకపోవడంవల్లనే వారు విదేశాలకు వెళుతున్నారు. మన సమాజానికి వారు దూరం కావడం ఇక్కడ సంపద సృష్టికి విఘాతం కలిగిస్తుంది.

ఉన్నత విద్యలో నాణ్యతా ప్రమాణాలను పెంపొందించడానికి కానీ, కొత్తగా విద్యాసంస్థలను ఏర్పాటు చేయడానికి కానీ గణనీయమైన స్థాయిలో అదనపు వనరులను సమకూర్చే శక్తి ప్రభుత్వానికి లేదు. మనం గ్రహించాల్సిన మరో వాస్తవమిది. మన విత్తలోటు ఇప్పటికీ స్థూలదేశీయోత్పత్తిలో తొమ్మిది శాతంగా ఉంది. కేవలం పాఠశాల స్థాయి విద్యపైనే ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో కనీసం 1.5 శాతం నుంచి రెండు శాతం వరకన్నా పెంచవలసిన అవసరముంది. తొలిదశ పాఠశాల విద్యతోపాటు మాధ్యమికస్థాయి విద్యారంగంపైనా మనం దృష్టి కేంద్రీకరించవలసి ఉంటుంది. ప్రజారోగ్యంపై ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం చేస్తున్న వ్యయం మన స్థూలదేశీయోత్పత్తిలో ఒక్క శాతం మాత్రమే. దీనిని రెట్టింపు చేయవలసిన అవసరముంది. సామాజిక భద్రత కోసం ఉద్దేశించిన పథకాల అమలుకు జి.డి.పి.లో ఒకటి నుంచి ఒకటిన్నర శాతం వరకు నిధులను ఖర్చుచేయవలసి ఉంటుంది. మౌలిక వసతుల కల్పనకు ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంతోపాటు ప్రభుత్వపరంగాను అదనంగా పెట్టుబడులు అవసరమవుతాయి. పాఠశాల విద్య, ప్రజారోగ్య సంరక్షణ, సామాజిక భద్రత, మౌలిక వసతుల కల్పన- వీటిపై ప్రభుత్వ వ్యయం ఏటా జి.డి.పి.లో కనీసం నాలుగు శాతమన్నా పెరగాలి. ఈ నేపథ్యంలో- ఉన్నత విద్యారంగానికి ప్రభుత్వం అదనంగా నిధులు కేటాయించే పరిస్థితి లేదన్నది నిర్వివాదం. అందువల్ల ఉన్నత విద్యారంగంలో పెట్టుబడులు పెట్టేలా ప్రైవేట్ రంగాన్ని మనం ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరముంది. నాణ్యతా ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యకోసం పెద్దమొత్తాల్లో ఖర్చుపెట్టడానికి మనదేశంలోనివారు సిద్ధంగానే ఉన్నారన్నది మనం గ్రహించాల్సిన ఇంకో వాస్తవం. తక్కువ ఖర్చుతో నాసిరకం విద్యను అందించడంవల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. అది సమానత్వ సాధనకు కానీ, స్వావలంబనకు కానీ దోహదం చేయదు.

పోటీతత్వం పెరగాలి

ఈ నేపథ్యంలో- విద్యారంగానికి నిధులు సమకూర్చడానికి మనం అర్థవంతమైన, పటిష్ఠమైన విధివిధానాలను రూపొందించుకోవాలి. విద్యారంగం అవసరాలకు అనుగుణంగా అటు ప్రభుత్వం, ఇటు ప్రైవేట్ రంగం అధిక

మొత్తంలో పెట్టుబడులు పెట్టేలా చూడాలి. ఇందుకు నిధులు సమకూర్చే విధానంలోనేకాక, వ్యవస్థాగతంగాను, విద్యా సంస్థలపై నియంత్రణ పద్ధతుల్లోను పెనుమార్పులు తేవాలి. ఈ క్రమంలో- మొట్టమొదట చేయవలసిన పని ఏమిటంటే- కొత్తగా ఏర్పాటయ్యే విద్యాసంస్థలకు నియంత్రణల పరంగాను, ప్రభుత్వ ఉన్నతాధికార గణం పరంగాను ఎదురయ్యే ప్రతిబంధకాలకు అడ్డుకట్టవేయడం. విద్యా సంస్థల విషయంలో- రాజ్యాంగంలోని 19(1)(సి), 19(1)(జి) అధికరణ ప్రకారం సంక్రమించిన స్వేచ్ఛలకు సుప్రీంకోర్టు సైతం రక్షణ కల్పించలేకపోవడం దురదృష్టకరం. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, జె.బి. విద్యాసంస్థ మధ్య నడిచిన వ్యాజ్యంలో నిరుడు సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ఇందుకు నిదర్శనం. "ఓ ప్రాంతంలో విద్యకు సంబంధించిన సౌకర్యాలు, అవసరాలపై నిర్ణయం తీసుకునే అధికారం ప్రభుత్వ అధికారులకు మాత్రమే ఉంది. ఓ ప్రాంతంలో కళాశాలలు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నపక్షంలో, మళ్ళీ అదే ప్రాంతంలో మరో కళాశాల ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వం అనుమతి మంజూరు చేయడం సమర్థనీయం కాదు" అని సుప్రీంకోర్టు తన తీర్పులో పేర్కొంది. ఇటువంటి పరిమితులు విధించడం- విద్యా సంస్థల గుత్తాధిపత్యానికే దారితీస్తుంది. వాటిలో పోటీతత్వాన్నీ నిరోధిస్తుంది. కొత్తగా కళాశాలల ఏర్పాటుకు అడ్డంకులు సృష్టించడంవల్ల- అప్పటికే అక్కడ ఉన్న కళాశాలలు పోటీలేని కారణంగా విద్యాపరంగా సమున్నత ప్రమాణాలను సాధించలేకపోవచ్చు. అయితే- కొత్తగా కళాశాలలను ఏర్పాటు చేయదలచుకున్న వారి పూర్వాపరాలు, వారికిగల ఆర్థిక స్తోమత వంటివి సంతృప్తికరంగా లేనిపక్షంలో మాత్రం వారికి అనుమతి నిరాకరించవచ్చు. విద్య, ఆర్థిక వనరులు, నిర్వహణ వంటి వాటికి సంబంధించిన విషయాల్లో విద్యా సంస్థలకు స్వయం ప్రతిపత్తి కల్పించాలన్నది మూడో సూత్రం. ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందుల కారణంగా విద్యార్థులెవరూ విద్యావకాశాలకు దూరం కాకుండా చూడటం- సంస్కరణల్లో పాటించాల్సిన మరో సూత్రం. ఉన్నతవిద్యను అభ్యసించే అవకాశాన్ని ప్రతి విద్యార్థికీ కల్పించాలి. ఇందుకుగాను ప్రభుత్వపరంగా విద్యార్థులకు ఉపకార వేతనాలు ఏర్పాటు చేయాలి. రుణ సౌకర్యం కల్పించాలి. ఇటువంటి చర్యల ద్వారా మన ఉన్నత విద్యారంగం రూపురేఖలను సమూలంగా మార్చవచ్చు.